

Socialdepartementet

103 33 Stockholm

Framställning om ändringar i socialförsäkringsbalken, lagen (1977:266) om statlig ersättning vid ideell skada m.m. och förordningen (1977:284) om arbetsskadeförsäkring och statligt personskadeskydd

Sammanfattning

Förslagen i denna skrivelse innebär att Försäkringskassan inte ska pröva varje skada som anmäls enligt statligt personskadeskydd. Fråga om den försäkrade har fått en skada ska prövas endast i den utsträckning det behövs för att bestämma personskadeersättning enligt socialförsäkringsbalken, förkortad SFB, eller om det behövs för att bestämma ersättning enligt lagen (1977:266) om statlig ersättning vid ideell skada m.m., förkortad LI. Det föreslås därför ändringar i SFB och LI. Därutöver föreslås ändringar i förordningen (1977:284) om arbetsskadeförsäkring och statligt personskadeskydd, förkortad FASP, eftersom Kammarkollegiet behöver ha tillgång till vissa uppgifter som legat till grund för Försäkringskassans beslut för att kunna pröva den skadades rätt till ersättning enligt LI. I denna del har Kammarkollegiet gett in en liknande hemställan till Finansdepartementet, Kammarkollegiets diarienummer 7075-2021.

Bakgrund

Enligt nuvarande bestämmelser om statligt personskadeskydd ska varje skada som anmäls till Försäkringskassan också prövas.

Bakgrunden till detta är att alla som omfattas av statligt personskadeskydd har rätt till ersättning enligt lagen (1977:266) om statlig ersättning vid ideell skada m.m. om förutsättningarna i den lagen är uppfyllda. Försäkringskassan gör en så kallad serviceprovning av skadan för att ersättning sedan ska kunna bestämmas enligt LI. Ersättning utgår för sveda och värk, lyte och men samt allmänna olägenheter av skadan. I vissa fall kan ersättning för inkomstbortfall utges. Förmånerna motsvarar vad arbetstagare vid arbetsskada kan få från kollektiva avtalsförsäkringar för sveda och värk m.m. Ersättning utbetalas efter provning av Kammarkollegiet.

Motsvarande ordning med så kallade serviceprovningar fanns även tidigare i arbetsskadeförsäkringen. Anmälda arbetsskador prövades då utan anspråk på ersättning. Sådana skador kunde medföra ersättning från avtalsförsäkringarna, t.ex. för sveda och värk samt lyte och men.

Genom en lagändring som trädde i kraft den 1 juli 1993 infördes en begränsning i 8 kap. 3 § andra stycket lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring (numera 42 kap. 12 § SFB) så att Försäkringskassan endast skulle pröva frågan om arbetsskada om det behövdes för att bestämma ersättning enligt arbetsskadeförsäkringen. Administrativa skäl motiverade den ändrade ordningen. (Jfr prop. 1992/93:178 s. 49, Vissa socialförsäkringsfrågor)

Möjligheten att pröva så kallade serviceärenden utan anspråk på ersättning har behållits när det gäller statligt personskadeskydd. (Jfr prop. 1992/93:178 s. 62)

I vissa fall kan den prövning som Försäkringskassan gör framstå som onödig på grund av att den skadade ändå inte kan få någon ersättning enligt LI.

Det finns nämligen vissa begränsningar i den lagen som innebär att det endast är vissa personalkategorier som har rätt till ersättning när skadan har ådragits under ledighet eller annan fritid vid vistelse utanför förlägningsplats eller annan plats där verksamheten i fråga bedrivs och det inte är fråga om ett färdolycksfall. Det är bara den som fullgör grundutbildning eller repetitionsutbildning enligt lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt samt den som genomgår militär utbildning inom Försvarmakten som rekryt och som har skadats under tjänstgöringen som har rätt till ersättning då. (Jfr 1 § andra stycket LI)

I de fall som anges i stycket ovan prövar Försäkringskassan om skadan är en skada enligt statligt personskadeskydd, även för de personalkategorier som inte kan få någon ersättning enligt LI.

Det kan dessutom nämnas att det finns ytterligare begränsningar i ersättningsrätten enligt 2 § LI.

Av 2 § första stycket LI framgår att rätten till ersättning avser de förmåner och belopp som skulle ha utgått om den skadade hade haft rätt till ersättning enligt avtalet om ersättning vid personskada (PSA). De ersättningar som kan bli aktuella, för en försäkrad som varit utsatt för olycksfall, är ersättning för fysiskt och psykiskt lidande av övergående natur (sveda och värk) som har förorsakat sjukledighet under sammanlagt mer än 30 dagar. Därutöver, för skada som inte beror på olycksfall, utges ersättning om sjukdomen kvarstår sedan 180 dagar har förflutit från den dag då den visade sig. För att komma i fråga för den senare ersättningen krävs att skadan har förklarats vara en skada enligt statligt personskadeskydd enligt SFB eller att den finns upptagen i förteckningen i Tabell 1 till ILO-konventionen (nr 121) angående förmåner vid yrkesskada.

Därutöver finns det för vissa personalkategorier ytterligare begränsningar i rätten till ersättning. Av 2 § andra och tredje stycket LI framgår att den som omfattas av personskadeskyddet enligt 7 kap. 2 § 3-6 SFB har rätt till ersättning endast för sveda och värk, lyte eller annat stadigvarande men samt olägenheter i övrigt. Även för den som skadat sig under ledighet eller annan fritid enligt 1 § andra stycket LI är ersättningsrätten begränsad på samma sätt.

Dessa begränsningar medför att det inte är möjligt för de skadade att få ersättning enligt LI i många fall. Även i dessa fall kan den prövning som Försäkringskassan gör framstå som onödig.

De senaste åren har antalet skadeanmälningar mer än dubblats. Det bedöms vara en följd av bland annat fler intagna inom kriminalvården och att det finns fler rekryter inom Försvarmakten. Under 2018 gjordes 1167 anmälningar om personskada och i oktober 2021, räknat 12 månader tillbaka, hade 2607 anmälningar gjorts. Före 2018 gjordes cirka 1000 anmälningar per år.

Försäkringskassan godkänner de försäkrades skada i mer än 90% av ärendena.

Överväganden och förslag

Försäkringskassan föreslår en ny bestämmelse och en ny rubrik i 43 kap. SFB. Bestämmelsen innebär att Försäkringskassan ska pröva så kallade serviceärenden enligt statligt personskadeskydd endast om Kammarkollegiet begär det och att Försäkringskassan i övrigt ska pröva skadefrågan om det behövs för att bestämma ersättning enligt SFB.

Ett tillägg föreslås i 113 kap. 2 § SFB, så att det framgår vad som ska gälla i fråga om omprövning, ändring och överklagande för beslut om skada som Försäkringskassan fattar på Kammarkollegiets begäran.

Därutöver föreslår Försäkringskassan en ny bestämmelse samt en ny rubrik i FASP. Av den nya bestämmelsen ska framgå att Försäkringskassan ska lämna en kopia av myndighetens beslut till Kammarkollegiet. Det ska vidare framgå att Försäkringskassan på Kammarkollegiets begäran ska lämna sådana uppgifter som har legat till grund för Försäkringskassans beslut i den utsträckning det behövs för Kammarkollegiets prövning av skadeersättningen. I denna del har Kammarkollegiet gett in en liknande hemställan till Finansdepartementet. Försäkringskassans förslag innebär att bestämmelsen placeras på ett annat ställe i FASP och att den av Kammarkollegiet föreslagna bestämmelsen är formulerad på ett annat sätt.

Även bestämmelsen i 1 § LI, föreslås ändrad mot bakgrund av ovanstående.

Försäkringskassan anser att en mer effektiv ordning kan uppnås om regelverket i stället är utformat så att prövning av de så kallade serviceärendena endast ska göras efter Kammarkollegiets begäran. Försäkringskassan skulle då pröva frågan om personskada endast i de fall det finns en reell möjlighet för den skadade att få ersättning och inte vid varje tillfälle som anmälan om skada enligt det statliga personskadeskyddet görs. Liksom hitintills ska Försäkringskassan pröva rätten till ersättning utifrån en skriftlig ansökan från den försäkrade. Det innebär i princip att samma ordning som gäller för arbetsskadeförsäkringen införs i det statliga personskadeskyddet.

En ny bestämmelse i 43 kap. SFB föreslås

Mot bakgrund av ovanstående föreslås en ny bestämmelse i 43 kap. 24 § SFB. Den bör utformas på motsvarande sätt som bestämmelsen i 42 kap. 12 § SFB, som reglerar frågan om prövning av arbetsskada, med det tillägget att Försäkringskassan ska pröva den anmälda skadan på begäran av Kammarkollegiet. En ny rubrik föreslås också.

Ett alternativ som övervägts

När det gäller den närmare utformningen av bestämmelsen i 43 kap. 24 § SFB finns i 87 kap. 3 § andra stycket SFB en bestämmelse som innebär att Pensionsmyndigheten, innan de beslutar om ersättning, ska inhämta Försäkringskassans bedömning av om dödsfallet har inträffat till följd av en sådan skada som avses 87 kap. 3 § första stycket samt, om det är fråga om efterlevandelivränta, Försäkringskassans beräkning av det ersättningsunderlag som avses i 88 kap. 14–16 §§ SFB.

Pensionsmyndigheten fattar självständiga beslut i dessa frågor bl.a. utifrån Försäkringskassans skadebedömning. Kammarkollegiet ska emellertid inte göra någon självständig prövning i fråga om skadan är en skada enligt statligt personskadeskydd. Enligt den nuvarande ordningen utgår Kammarkollegiet från Försäkringskassans eller Pensionsmyndighetens beslut (jfr 4 § 1 förordning [2007:824] med instruktion för Kammarkollegiet, 1 § LI och prop. 2016/17:152 s. 30, Vissa socialförsäkringsfrågor). Därför bör motsvarande ordning inte övervägas, när det gäller serviceprövningarna som Försäkringskassan ska göra på Kammarkollegiets begäran.

Den närmare utformningen av bestämmelsen

När det gäller den närmare utformningen av bestämmelsen hämtar Försäkringskassan ledning från förslagen i prop. 2021/22:176 Flexibilitet, omställningsförmåga och trygghet på arbetsmarknaden, i vilken det föreslås ett nytt omställningsstudiestöd. Försäkringskassan ska, enligt förslagen i propositionen, på begäran av Centrala studiestödsnämnden bestämma årlig inkomst för dem som har ansökt om omställningsstudiestöd. Det bör vara fråga om en liknande begäran här, men i stället för att fastställa inkomster, ska Försäkringskassan, efter Kammarkollegiets begäran, pröva om den anmälda skadan är en skada enligt 43 kap. SFB. Det bör vara tillräckligt att en ny bestämmelse införs i 43 kap. Det är nämligen Försäkringskassan som prövar de så kallade serviceärendena, enligt den nuvarande ordningen, och inte Pensionsmyndigheten, se nedan under rubrik *En ny lydelse av 1 § LI föreslås*.

Ordningen i ärendena och en ny bestämmelse i 19 a § FASP

Den ordning som bör bli aktuell i dessa ärenden är följande.

Efter att skadan anmälts till Försäkringskassan sänds en kopia av anmälan till Kammarkollegiet. Kammarkollegiet bedömer om Försäkringskassans ställningstagande behövs i fråga om skadan är en sådan skada som avses i 43 kap. SFB. Om det behövs görs en begäran till Försäkringskassan som prövar skadan och beslutar i frågan. Beslutet skickas till den försäkrade och samtidigt sänds en kopia av beslutet till Kammarkollegiet. Därefter prövar Kammarkollegiet om den försäkrade har rätt till ersättning enligt LI. Om Kammarkollegiet är i behov av ytterligare underlag för sin prövning så finns en möjlighet för myndigheten att vända sig till Försäkringskassan med en begäran om att få del av uppgifter som har legat till grund för Försäkringskassans beslut.

Enligt den nuvarande ordningen har Försäkringskassan rättsligt stöd för att sända en kopia av skadeanmälan till Kammarkollegiet (18 § andra stycket FASP). Uppgifterna i skadeanmälan är dock inte tillräckliga för att Kammarkollegiet ska kunna ta ställning till frågan om ersättning. I dagsläget är det den försäkrade som måste lämna information om Försäkringskassans beslut samt nödvändigt underlag för beslutet till Kammarkollegiet för att en prövning av skadeersättningen ska kunna göras. Detta är inte en effektiv ordning. Dessutom kan det innebära att den försäkrade kan gå miste om ersättning i de fall information inte lämnas.

Mot bakgrund av ovanstående behövs en ändring även i FASP i form av införande av en bestämmelse om uppgiftsskyldighet. Kammarkollegiet behöver få del av Försäkringskassans beslut om skadan för att kunna ta ställning till frågan om ersättning. Kammarkollegiet behöver också, i vissa fall, få del av uppgifter som har legat till grund för Försäkringskassans beslut. Försäkringskassan föreslår därför en ny bestämmelse i FASP med den innebörden och en ny rubrik som placeras direkt efter bestämmelsen (18 §) som reglerar att en kopia av skadeanmälan ska skickas till Kammarkollegiet. Med den föreslagna bestämmelsen ska uppgifter som har legat till grund för Försäkringskassans beslut kunna lämnas ut på Kammarkollegiets begäran om uppgifterna behövs för Kammarkollegiets prövning.

Kammarkollegiet har i sin hemställan föreslagit en annan placering av bestämmelsen och en delvis annan formulering. Som Kammarkollegiet har formulerat bestämmelsen ska Försäkringskassan till Kammarkollegiet översända övrigt underlag som har betydelse för Kammarkollegiets prövning enligt lag (1977:266) om statlig ersättning vid ideell skada m.m. Vilket underlag som har betydelse för Kammarkollegiets prövning varierar från ärende till ärende och går inte att avgöra generellt för alla ärenden. Bestämmelsens utformning innebär att det åligger Försäkringskassan att avgöra vilket underlag Kammarkollegiet behöver för sin prövning. Den bedömningen bör dock göras

av Kammarkollegiet i varje enskilt fall. En ordning som den föreslagna kan leda till att sekretessbelagda uppgifter som Kammarkollegiet egentligen inte behöver för att ta ställning till frågan om ersättning lämnas ut. En sådan ordning framstår inte som lämplig. Försäkringskassan anser därför att andra uppgifter än de som finns i skadeanmälan och Försäkringskassans beslut ska lämnas ut först efter Kammarkollegiets begäran.

Det behövs en ändring av bestämmelsen i 113 kap. 2 § SFB

Därutöver behöver även bestämmelsen i 113 kap. 2 § första stycket SFB ändras. Enligt bestämmelsen får beslut i ärenden om förmåner enligt SFB ändras, omprövas och överklagas och då tillämpas bestämmelserna i 113 kap. 3-21 §§, om inget annat följer av bestämmelserna i 113 kap. 22-40 §§ SFB.

Försäkringskassan tillämpar 113 kap. 2 § SFB för serviceprovningar enligt statligt personskadeskydd. Det är för visso inte fråga om en förmån enligt SFB men väl ett ärende enligt 43 kap. SFB.

Innan SFB trädde i kraft tillämpades bestämmelserna om ändring, omprövning och överklagande i lagen (1962:381) om allmän försäkring, 20 kap. 10-13 §§, förkortad AFL, i ärenden enligt statligt personskadeskydd. Att dessa bestämmelser skulle tillämpas framgick av 16 § lagen (1977:265) om statligt personskadeskydd, förkortad LSP, som hänvisade till 8 kap. lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring.

I samband med att SFB infördes gjordes i förarbetena inget uttalande om vad som skulle gälla för serviceprovningarna. Det framgår dock att den nya lagstiftningen inte skulle medföra materiella ändringar och om sådana infördes skulle det anges i författningskommentaren (jfr prop. 2008/09:200 s. 347, Socialförsäkringsbalk).

Den tidigare ordningen gäller alltså även sedan SFB infördes. Dvs. att bestämmelserna som motsvarar 20 kap. 10-13 §§ AFL, dvs. 113 kap. 3-21 §§ SFB, ska tillämpas.

Bestämmelsen i 113 kap. 2 § SFB omfattar, enligt sin nuvarande lydelse, samtliga beslut med anknytning till förmåner såsom kvittning, återkrav och indragning av en förmån. Även sådana provningar som Försäkringskassan gör enligt 26 kap. 3 § SFB, dvs. att på en försäkrads begäran bestämma den sjukpenninggrundande inkomsten, även om något ersättningsärende inte är aktuellt, anses omfattas av bestämmelsen. (Jämför prop. 2008/09:200 s. 442 och 577)

Enligt den föreslagna bestämmelsen i 43 kap. 24 § SFB är det fråga om att fastställa om skadan är en skada enligt 43 kap. och då på Kammarkollegiets begäran.

Försäkringskassans bedömning är därmed att det behövs ett tillägg i 113 kap. 2 § andra stycket SFB så att det framgår att beslut i ärenden enligt 43 kap. 24 § första stycket SFB ska kunna ändras, omprövas och överklagas på samma sätt som Försäkringskassans beslut om förmåner enligt statligt personskadeskydd.

Det har övervägts om en ändring av bestämmelsen i 23 kap. 5 § SFB behövs

Därutöver har Försäkringskassan övervägt om det behövs en ändring i 23 kap. 5 § SFB. Av bestämmelsen framgår att Försäkringskassan handlägger förmåner enligt avdelning C i SFB. När Försäkringskassan prövar om skadan är en skada enligt det statliga personskadeskyddet är det inte fråga om att handlägga en förmån enligt avdelning C. Det bör dock vara tillräckligt att det framgår av den föreslagna bestämmelsen i 43 kap. 24 § SFB att en sådan provning ska göras, efter Kammarkollegiets begäran. Försäkringskassans slutsats är därmed att något tillägg i 23 kap. 5 § SFB inte behövs.

En ny lydelse av 1 § LI föreslås

Av 1 § första stycket LI framgår att den som ådrar sig skada som Försäkringskassan har godkänt enligt bestämmelserna om statligt personskadeskydd i 43 kap. socialförsäkringsbalken eller den som ådrar sig skada som Pensionsmyndigheten har godkänt enligt bestämmelserna om statligt personskadeskydd i 87 och 88 kap. socialförsäkringsbalken har rätt till ersättning av staten enligt denna lag.

Enligt den nuvarande regleringen krävs det alltså att skadan har godkänts av Försäkringskassan eller av Pensionsmyndigheten.

Enligt den föreslagna ordningen ovan är det endast om det behövs för Kammarkollegiets skadereglering som Försäkringskassan prövar skadan enligt 43 kap. SFB. Det behövs därför en ändring även i 1 § första stycket LI.

Enligt den nuvarande lydelsen ska antingen Försäkringskassan eller Pensionsmyndigheten ha godkänt skadan. Oavsett om det är Pensionsmyndigheten som prövar ersättning enligt 87 kap. 3 § SFB eller om det är Kammarkollegiet som prövar ersättning enligt LI så är det Försäkringskassan som gör skadebedömningen.

Enligt Försäkringskassans mening bör det därför vara tillräckligt att det framgår i 43 kap. 24 § SFB att det är Försäkringskassan som ska göra prövningarna. Även enligt den nuvarande ordningen är det Försäkringskassan som hanterar serviceärendena. Prövningen görs i anslutning till att anmälan lämnats in. Det är alltså inte särskilt vanligt, om det alls förekommer, att Pensionsmyndigheten har prövat och godkänt skadan, vilket anges i 1 § första stycket LI. Det framgick också tydligare av regelverket, att dessa prövningar ska göras av Försäkringskassan, före det att SFB trädde i kraft, jfr 3 § LSP.

Därutöver är det inte heller troligt att Pensionsmyndigheten, med den föreslagna ordningen, skulle pröva skadan före det att Försäkringskassan gör det. Prövningen enligt 43 kap. 24 § första stycket SFB ska göras av Försäkringskassan på Kammarkollegiets begäran och den görs så snart Kammarkollegiet begärt en sådan prövning, dvs. efter att de har bedömt skadeanmälan. Den prövning som görs enligt 43 kap. 24 § första stycket SFB kommer alltså även fortsättningsvis att göras i nära anslutning till att skadeanmälan lämnats in till Försäkringskassan.

Vidare bör hänvisningarna i 1 § första stycket LI till 87 och 88 kap. SFB vara överflödiga eftersom det för rätt till ersättning enligt dessa kapitel ska vara fråga om, så vitt här är aktuellt, en skada som avses i 43 kap., jfr 87 kap. 3 § SFB.

Försäkringskassan föreslår därför att 1 § första stycket LI ändras på så sätt att "*som Försäkringskassan har godkänt*" och "*eller den som ådrar sig skada som Pensionsmyndigheten har godkänt enligt bestämmelserna om statligt personskadeskydd i 87 och 88 kap.*" ersätts med innebörd att om det behövs för bedömningen av ersättningsfrågan ska Försäkringskassan bestämma om skadan är en sådan skada som avses i 43 kap. SFB och att Kammarkollegiet kan begära en sådan prövning enligt 43 kap. 24 § första stycket SFB.

I bilaga till denna framställning finns förslag till nya och ändrade bestämmelser i socialförsäkringsbalken, lagen (1977:266) om statlig ersättning vid ideell skada m.m. och förordningen (1977:284) om arbetsskadeförsäkring och statligt personskadeskydd (bilaga med författningsförslag).

Konsekvensutredning

Syftet med förslaget, alternativa lösningar och effekter av utebliven ändring

Syftet med förslaget är att serviceprovningarna ska ersättas med en ny hantering så att Kammarkollegiet begär att skadan prövas om det behövs för deras skadereglering. Med den nu föreslagna ordningen kommer skadefrågan enligt 43 kap. SFB att prövas endast när det finns en reell möjlighet för den skadade att få ersättning från Kammarkollegiet.

Den föreslagna ordningen innebär att statens resurser används på ett effektivare sätt än enligt den nuvarande ordningen. Försäkringskassan ska inte längre pröva varje skada som anmäls enligt statligt personskadeskydd. För den försäkrades del blir det i princip ingen ändring eftersom Försäkringskassan även fortsättningsvis ska pröva skador i den utsträckning det behövs för att bestämma ersättning enligt 43 kap.

Offentligfinansiella effekter

Kostnaderna kommer att minska.

Konsekvenser för försäkringskostnaderna

Inga.

Konsekvenser för Försäkringskassans förvaltningskostnader

Kostnaderna kommer att minska.

Konsekvenser för Kammarkollegiets förvaltningskostnader

Kammarkollegiet bedömer att myndighetens förvaltningskostnader kommer att minska. Antalet skador uppgick till 2 442 stycken under 2021. Det stora flertalet av dem, 1 733 stycken, kom från Försvarsmakten. De övriga, 639 stycken, kom från Kriminalvården. Kammarkollegiet avlog ersättningsanspråket i 1 224 av dessa. Kammarkollegiet bedömer att en stor del av skadorna inte kommer att bli föremål för prövning med den ordning som nu föreslås. Enligt Kammarkollegiet kommer den föreslagna ordningen innebära att kollegiet kommer att bedöma om det är aktuellt att begära Försäkringskassans prövning av skadan. Om det inte är aktuellt kommer något beslut om rätten till ersättning inte att fattas. Därmed kommer hanteringen att bli betydligt enklare i en stor andel av ärendena.

Effekter för enskilda

Inga större effekter för enskilda. Skadan enligt 43 kap. kommer att prövas även i fortsättningen om det behövs för att bestämma den ersättning som den enskilde kan ha rätt till enligt SFB. Dessutom behöver den enskilde inte lämna information rörande Försäkringskassans beslut och beslutsunderlag till Kammarkollegiet. Detta eftersom Kammarkollegiet kommer att ha tillgång till Försäkringskassans beslut och, för det fall det behövs för prövningen av ersättningen, de uppgifter som legat till grund för beslutet. Den enskilde riskerar alltså inte längre att gå miste om ersättning för att hen inte lämnar information rörande beslut och beslutsunderlag till Kammarkollegiet. Den enskilde slipper att lämna viss information flera gånger. Därmed minskar bördan för den enskilde att lämna uppgifter och även risken för onödiga ledtider. Försäkringskassan kommer vidare hämta in medicinska underlag, som oftast är av integritetskänslig karaktär, när det finns förutsättningar för att få ersättning för skadan. Detta medför att ingrepp i den enskildas integritet undviks i de fall när det ändå saknas förutsättningar för att få sådan ersättning.

Ändringen i förordningen innebär dock att sekretessbelagda uppgifter om den enskilde i större utsträckning än vad som är fallet i dag kommer att lämnas från Försäkringskassan till Kammarkollegiet. Att annat underlag än anmälan och Försäkringskassans beslut bara lämnas ut på begäran från Kammarkollegiet förhindrar emellertid att uppgifter som Kammarkollegiet inte behöver för sin prövning lämnas över från Försäkringskassan.

Vidare kommer integritetskänsliga uppgifter fortsatt omfattas av sekretess hos Kammarkollegiet (40 kap. 6–7 §§ offentlighets- och sekretesslagen [2009:400]).

Övriga konsekvenser

I och med att Försäkringskassan bara kommer att behöva hämta in medicinska underlag när det finns förutsättningar för den skadade att få ersättning, så kommer färre förfrågningar om underlag att hanteras av hälso- och sjukvården.

Ikraftträdande

Så fort som möjligt. Inga övergångsbestämmelser behövs.

Ärendets beredning

Försäkringskassan har i dialog med Kammarkollegiet tagit fram förslagen i denna skrivelse. Pensionsmyndighetens synpunkter har också inhämtats.

Författningskommentar

Förslaget till lag om ändring i socialförsäkringsbalken

Prövning av fråga om skada

43 kap. 24 §

I paragrafen, som är ny, regleras när Försäkringskassan ska pröva ärenden enligt statligt personskadeskydd. Bestämmelsen innebär att Försäkringskassan inte längre ska pröva alla skador enligt statligt personskadeskydd som anmäls.

Första stycket innehåller en bestämmelse om att Försäkringskassan på begäran av Kammarkollegiet ska pröva om skadan är en skada enligt 43 kap. SFB. Anledningen är att alla som täcks av statligt personskadeskydd har rätt till ersättning enligt LI om de uppfyller förutsättningarna i den lagen.

Andra stycket innehåller en bestämmelse om att Försäkringskassan i övrigt ska pröva frågan om den försäkrade ådragit sig skada endast om det behövs för att bestämma ersättning enligt statligt personskadeskydd. Bestämmelsen innebär att motsvarande ordning som gäller för arbetsskador enligt 42 kap. 12 § SFB införs för skador enligt det statliga personskadeskyddet.

113 kap. 2 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om hur beslut om förmåner enligt socialförsäkringsbalken får ändras, omprövas och överklagas.

I andra stycket görs en ändring som innebär att även beslut enligt 43 kap. 24 § SFB som fattas av Försäkringskassan på Kammarkollegiets begäran får ändras, omprövas och överklagas på samma sätt som beslut om förmåner enligt socialförsäkringsbalken.

Förslaget till lag om ändring i lag (1977:266) om statlig ersättning vid ideell skada m.m.

1 §

I paragrafen regleras att personer som ådrar sig en skada enligt statligt personskadeskydd har rätt till ersättning av staten enligt lagen.

Ändringarna i *första stycket* är följdändringar med anledning av att Kammarkollegiet ska kunna begära att Försäkringskassan prövar skadefrågan enligt 43 kap. 24 § SFB. Kammarkollegiet utgår från den av Försäkringskassan fastställda skadan för att bedöma

om den skadade har rätt till ersättning enligt LI. Det är endast i de fall som Kammarkollegiet för sin skadereglering behöver Försäkringskassans ställningstagande i skadefrågan som en begäran enligt 43 kap. 24 § SFB ska göras. En sådan begäran är inte aktuell om den skadade ändå inte kan ha rätt till någon ersättning enligt LI. T.ex. om den skadade inte tillhör den ersättningsberättigade personkretsen, vid skada som ådragits under ledighet, eller om ersättning, på grund av vissa begränsningar i ersättningsrätten enligt 2 § LI, inte kan utges för vissa personalkategorier.

Beslut i detta ärende har fattats av tillförordnad rättschef Marie Axelsson i närvaro av tillförordnad avdelningschef Helena Lundkvist. Föredragande har varit rättsliga experten Malin Persson.

Försäkringskassan

Marie Axelsson

Malin Persson

Adress
Försäkringskassan
103 51 Stockholm

Webbplats
forsakringskassan.se

Telefonnummer
08-786 90 00

Organisationsnummer
202100-5521

Författningsförslag

Förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken

Härigenom föreskrivs i fråga om socialförsäkringsbalken
dels att 113 kap. 2 § ska ha följande lydelse,
dels att det ska införas en ny paragraf, 43 kap. 24 § och närmast före paragrafen en ny
rubrik, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Prövning av fråga om skada

43 kap.

24 §

Försäkringskassan ska på begäran av Kammarkollegiet bestämma om den försäkrade har fått en skada enligt detta kapitel.

I övrigt ska frågan om den försäkrade har fått en skada enligt detta kapitel prövas endast i den utsträckning det behövs för att bestämma statlig personskadeersättning enligt denna balk.

113 kap.

2 §¹

Beslut i ärenden om förmåner enligt denna balk får ändras, omprövas och överklagas med tillämpning av bestämmelserna i 3–21 §§, om inget annat följer av bestämmelserna i 22–40 §§.

Det som anges i första stycket gäller även beslut i ärenden

– enligt 19 kap. om bidragsskyldigas betalningsskyldighet mot Försäkringskassan, *och*

– om utfärdande av intyg för tillämpning av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 av den 29 april 2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen.

– enligt 19 kap. om bidragsskyldigas betalningsskyldighet mot Försäkringskassan,

– om utfärdande av intyg för tillämpning av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 av den 29 april 2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen, *och*

– enligt 43 kap. 24 § första stycket *prövning av fråga om skada.*

Denna lag träder i kraft den

¹ Senaste lydelse 2010:1312

Förslag till lag om ändring i lag (1977:266) om statlig ersättning vid ideell skada m.m.

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1977:266) om statlig ersättning vid ideell skada m.m. ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Den som ådrar sig skada som *Försäkringskassan har godkänt* enligt bestämmelserna om statligt personskadeskydd i 43 kap. socialförsäkringsbalken *eller den som ådrar sig skada som Pensionsmyndigheten har godkänt enligt bestämmelserna om statligt person-skadeskydd i 87 och 88 kap. socialförsäkringsbalken* har rätt till ersättning av staten enligt denna lag.

Om skadan har ådragits under ledighet eller annan fritid vid vistelse utanför förläggningsplats eller annan plats där verksamheten i fråga bedrivs, och skadan inte har orsakats av olycksfall vid färd till eller från nämnda plats då färden föranleddes av och stod i nära samband med verksamheten, utges ersättning endast till den som fullgör grundutbildning eller repetitionsutbildning enligt lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt samt till den som genomgår militär utbildning inom Försvarsmakten som rekryt och som har skadats under tjänstgöringen

Denna lag träder i kraft den

Föreslagen lydelse

1 §²

Den som ådrar sig skada enligt bestämmelserna om statligt personskadeskydd i 43 kap. socialförsäkringsbalken har rätt till ersättning av staten enligt denna lag. *Om det behövs för bedömningen av ersättningsfrågan ska Försäkringskassan bestämma om skadan är en sådan skada som avses i 43 kap. socialförsäkringsbalken. Kammarkollegiet kan begära en sådan prövning enligt 43 kap. 24 § socialförsäkringsbalken.*

² Senaste lydelse 2017:555.

Förslag till ändring i förordningen (1977:284) om arbetsskadeförsäkring och statligt personskadeskydd

I fråga om förordningen (1977:284) om arbetsskadeförsäkring och statligt personskadeskydd föreskrivs att det ska införas en ny paragraf, 19 a §, och närmast före paragrafen en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Uppgiftsskyldighet

19 a §

Försäkringskassan ska sända en kopia av sitt beslut till Kammarkollegiet.

På begäran av Kammarkollegiet ska de uppgifter som har legat till grund för Försäkringskassans beslut lämnas ut i den utsträckning det behövs för Kammarkollegiets prövning av den skadades rätt till ersättning enligt lag (1977:266) om statlig ersättning vid ideell skada m.m.

Denna förordning träder i kraft den